

Ruovesi: Alueellisten palveluiden tavoitetilan ja tilatarpeiden määrittely

Loppuraportti

24.06.2021

Sisällysluettelo

- 1 **Selvityksen tausta, tavoitteet ja yhteenveto**
- 2 **Sote-uudistuksen vaikutukset palvelujen järjestämiseen**
- 3 **Ruoveden sote-palvelujen nykytila ja palvelutarpeen ennustettu kehitys**
- 4 **Ruoveden tavoitteet tulevaisuuden sote-palveluille**
- 5 **Ruoveden nykyiset sote-kiinteistöt ja sote-uudistuksen tuomat vaikutukset**
- 6 **Liitteet**

Sisällysluettelo

- 1** Selvityksen tausta, tavoitteet ja yhteenveto
- 2 Sote-uudistuksen vaikutukset palvelujen järjestämiseen
- 3 Ruoveden sote-palvelujen nykytila ja palvelutarpeen ennustettu kehitys
- 4 Ruoveden tavoitteet tulevaisuuden sote-palveluille
- 5 Ruoveden nykyiset sote-kiinteistöt ja sote-uudistuksen tuomat vaikutukset
- 6 Liitteet

Lähtökohdat

- NHG Finland Oy:n toteuttaman selvityksen aiheena on Ruoveden kunnan alueellisten palveluiden tavoitetilan ja tilatarpeiden määrittely
- Selvitys on toteutettu Ruoveden kunnan tilauksesta
- Selvityksen tavoitteena on tukea Ruoveden kuntaa valmistautumaan valmisteilla olevaan sote-uudistukseen
- Selvityksen tuloksia hyödynnetään mm. keskusteluissa tulevaisuuden palveluista niin lähikuntien kuin Pirkanmaan mahdollisen hyvinvointialueen kanssa
- Selvitys on toteutettu toukokuun 2021 ja kesäkuun 2021 välisenä aikana

Yleistä raportin sisällöstä

- Tämä raportti on tehty ennen hyvinvointialueiden perustamisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevan uuden lainsäädännön hyväksymistä ja voimaantuloa, ja voi täten päivittyä valmistelun edetessä
- NHG ei ole vastuussa kolmansille osapuolille tässä raportissa esitetyistä tiedoista

Selvityksen tavoitteena on tukea Ruoveden kuntaa valmistautumaan hyvinvointialueen perustamiseen

Tausta

- Valmistelussa oleva sote-uudistus ja hyvinvointialueiden perustamisen vaikutukset Ruoveden kunnan palveluihin on herättänyt alueella keskustelua **omien palveluiden toteutuksesta tulevaisuudessa**
- Keskustelut ovat toistaiseksi olleet pääsääntöisesti kunnan sisäisiä, mutta sote-uudistuksen valmistelun edetessä halutaan **kasvattaa omaa valmiutta käydä keskustelua** myös hyvinvointialueen valmistelijoiden ja muiden kunnan ulkopuolisten sidosryhmien kanssa
- Kunnan sisäisten keskusteluiden fasilitoimiseksi sekä ulkopuolisen asiantuntija näkökulman tuomiseksi sote-uudistuksen vaikutuksista Ruoveden palveluiden järjestämiseen ja tuottamiseen tunnistettiin tarve asiantuntijan tuelle

Tavoitteet

1. Luoda yhteinen **tilannekuva** Ruoveden sote-palveluiden nykytilasta ja toimintaympäristön kehityksestä
2. Tunnistaa Ruoveden **palveluiden** järjestämisen ja tuotannon **vahvuudet ja kehittämismahdollisuudet** Ruoveden ja hyvinvointialueen näkökulmasta
3. Asettaa **tavoitetila alueen palveluille** tulevaisuudessa
4. Tunnistaa **keskusteluteemat**, jotka Ruovesi (ml. Keiturin sote palveluiden tuottajan roolissa) haluaa käsitellä hyvinvointialueen valmistelun yhteydessä

Selvityksen lopputuloksena syntyi kuva Ruoveden kunnan tulevaisuuden palveluiden verkon tavoitetilasta sekä listaus edistettävistä keskusteluteemoista

Sote-uudistuksen myötä Ruoveden palvelurakenne muuttuu

Sivut 8-13

- Sote-palveluiden järjestämisvastuun siirtyessä hyvinvointialueelle Ruoveden vaikutusvalta kapenee, ja palvelurakenne mahdollisesti muuttuu
- Valmistelussa olevassa sote-uudistuksessa vastuu sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämisestä siirtyy kunnilta hyvinvointialueille vuodesta 2023 lähtien
- Sote-uudistusta edistetään valtakunnallisesti erityisesti kahden kehittämishankkeen kautta: tulevaisuuden sote-keskus hankkeen ja rakenneuudistus hankkeen
- Tulevaisuudessa hyvinvointialue vastaa palveluiden verkostosta ja tätä työtä tehdään osana rakenneuudistushanketta

Muutoksen ajurina on mm. väestönmuutos ja nykyiset kustannukset

Sivut 15-24

- Ruoveden nykyinen palveluvalikoima sisältää perustason sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut
- Ruoveden sote-palveluiden asukaskohtaiset nettokustannukset ovat suuret verrattuna muihin samankaltaisiin kuntiin
- Väestön kehityksen johdosta Ruoveden ikääntyneiden palveluiden kysynnän ennustetaan kasvavan ja muiden palveluiden kysynnän laskevan
- Ruoveden palvelurakenne muuttuu väestönmuutoksen johdosta: alueella tuotettavia palveluita on priorisoitava ja tehtävä aktiivista yhteistyötä muiden alueen kuntien kanssa

Ruoveden tavoitteena on tarjota asukkaille tasokkaat palvelut kustannustehokkaasti

Sivut 26-33

- Ruoveden tavoitteena tulevaisuuden palveluverkolle on kustannustehokkaat palvelut, jotka ovat hyvin saatavilla tuotantotavasta tai kanavasta riippumatta
- Palveluiden verkoston suunnittelua ohjaa palveluiden kysyntä tulevaisuudessa sekä uudet ratkaisut palvelutuotannon kehittämiseksi
- Tulevaisuuden palveluverkossa lähipalveluina tulisi tuottaa keskeisimmät perustason palvelut - Kohdennetut palvelut, sähköinen asiointi ja liikkuvat palvelut ovat mahdollisia tapoja tuoda palvelut asiakkaiden lähelle
- Hyvinvointialueen valmisteluun liittyen on tunnistettu keskusteluteemoja, joita Ruoveden tulisi edistää niin maakunnan kuin lähikuntien kanssa: Lähikuntien kanssa tulisi edistää keskusteluita siitä, mitä voitaisiin tuottaa yhdessä ja missä - Hyvinvointialueen kanssa tulisi puolestaan edistää keskusteluita mm. palvelutuotannon kehittämisestä, ESH:n järjestämisestä ja hyte-toiminnasta

Sote-uudistuksen myötä tarve kiinteistöille vähenee

Sivut 35-39

- Sosiaali- ja terveystalouden toimipisteet sijaitsevat pääasiassa Ruoveden keskustassa
- Hyvinvointialueiden perustaminen ja mahdolliset muutokset palveluverkossa tulevat vaikuttamaan myös Ruoveden sote-kiinteistöihin
- Tarve sote-kiinteistöille tulee tulevaisuudessa todennäköisesti vähenemään

Sisällysluettelo

- 1 Selvityksen tausta, tavoitteet ja yhteenveto
- 2 Sote-uudistuksen vaikutukset palvelujen järjestämiseen**
- 3 Ruoveden sote-palvelujen nykytila ja palvelutarpeen ennustettu kehitys
- 4 Ruoveden tavoitteet tulevaisuuden sote-palveluille
- 5 Ruoveden nykyiset sote-kiinteistöt ja sote-uudistuksen tuomat vaikutukset
- 6 Liitteet

Sote-palveluiden järjestämisvastuun siirtyessä hyvinvointialueelle Ruoveden vaikutusvalta alueen palveluiden järjestämiseen kapenee

Sote-uudistus

- Valmisteilla olevassa sote-uudistuksessa sote-palveluiden ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy tulevalle hyvinvointialueelle
- Lopullisen muutoksen on määrä tapahtua vuonna 2023, mutta valmistelutyö hyvinvointialueen palveluiden järjestämiseksi alkaa jo syksyllä 2021
- Järjestämisvastuun siirtymisen lisäksi myös kunnan rahoituksen rakenne muuttuu huomattavasti sote-palveluiden rahoituksen siirtyessä hyvinvointialueen hallinnoimaksi

Uudistuksen vaikutukset Ruovedelle

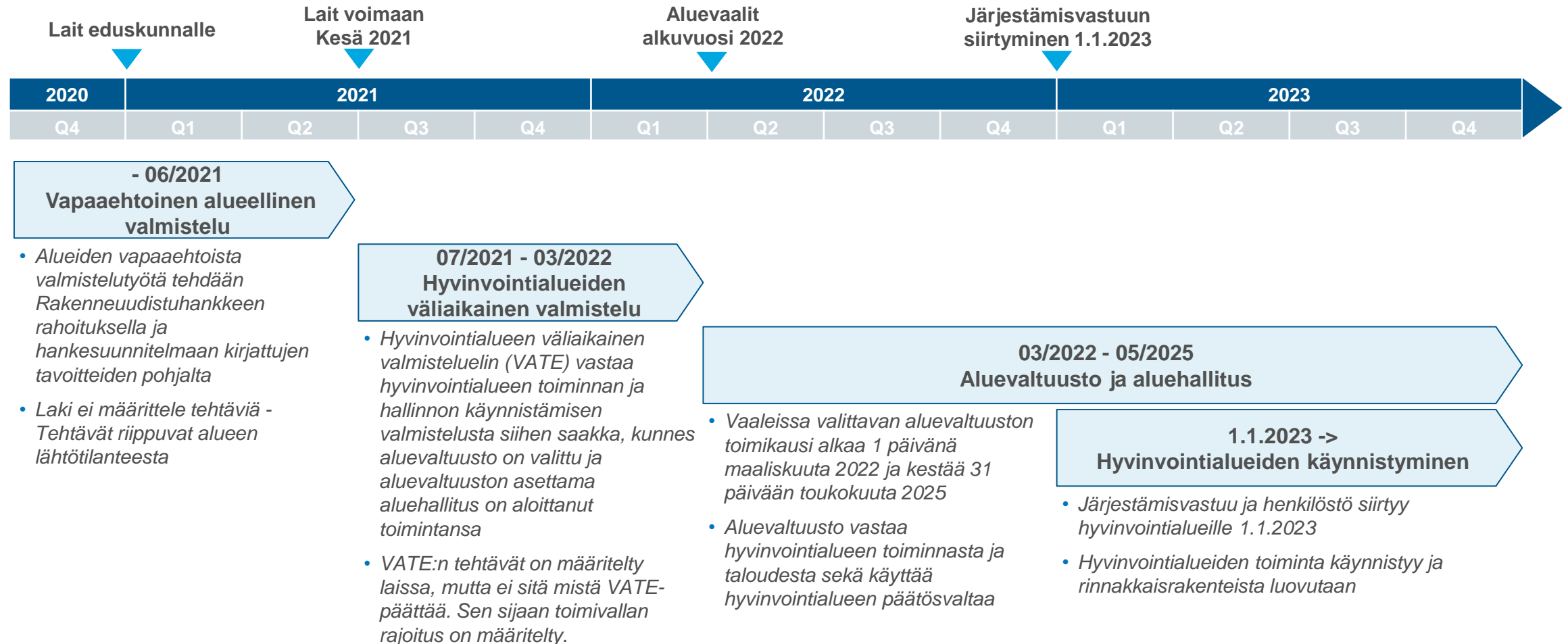
- Juridisesti Ruoveden mahdollisuudet vaikuttaa omiin sote-palveluihinsa vähenevät järjestämisvastuun siirryttyä hyvinvointialueelle
- On olemassa riski, että väestöltään pienten kuntien edustus hyvinvointialueen tulevissa päätöselimissä jää vähäiseksi
- Olemalla aktiivinen ja tuomalla omia näkemyksiään esille, Ruovesi voi kuitenkin osaltaan pyrkiä vaikuttamaan hyvinvointialueen asioihin
- Yhteistyö Pohjois-Pirkanmaan muiden kuntien kanssa mahdollistaa alueellisten näkemysten paremman esille tuomisen

Uudistuksen vaikutukset Ruoveden palveluihin

- Sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueet vastaavat alueidensa palveluverkon ja palvelutuotannon kehittämisestä
- Tämän johdosta palveluiden verkko Ruovedelle voi päivittyä ja esim. jotkin Ruoveden nykyisistä lähipalveluista voivat muuttua muotoaan
- Muutokset palveluiden verkossa ei tarkoita suoraan palveluiden laadun heikkenemistä tai saatavuuden huononemista
- Tulevaisuudessa palveluiden tuotannossa tullaan hyödyntämään mm. enemmän sähköisiä palveluita, joiden kehittämisessä hyvinvointialue on vetovastuussa

Valmistelussa olevassa sote-uudistuksessa vastuu sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyy kunnilta hyvinvointialueille v. 2023 lähtien

Hyvinvointialueiden kehittämisen tiivistystä pääpiirteissään vuosina 2020-2023

Sote-uudistuksen myötä kuntien vastuulla olevat tehtävät muuttuvat sote-palveluiden järjestämisvastuun siirtyessä hyvinvointialueille

Lisäksi kuntien talous puolittuu ja työntekijöiden määrä vähenee, kun vastuuta siirtyy hyvinvointialueille

- ✓ Järjestämisvastuu
- ✓ Vastuu yksittäisistä osa-alueista

- **Sosiaali- ja terveydenhuolto**
- **Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen**
- **Pelastustoimi**
- **Sivistys, liikunta-, nuoriso- ja kulttuurityö**
- **Ympäristöterveydenhuolto**
- **Työllisyys ja elinkeinopolitiikka**
- **Joukkoliikenne ja kuljetukset**
- **Kaavoitus, palveluverkot ja asuminen**

Kunta	
Hyvinvointialue	Kunta
✓	
✓ (vastuulla olevien palveluiden osalta)	✓ (vastuulla olevien palveluiden osalta)
✓	
✓ (opiskeluhuollon psykologit ja kuraattorit)	✓ (mm. varhaiskasvatus, esi-, perus-, 2. asteen opetus)
✓ (esitys: 1.1.2026 lahtien)	✓ (Järjestämisvastuu jää kuntien vastuulle toistaiseksi)
✓ (soteen liittyvät rekrytointi- ja osaamispalvelut, kuntouttava työtoiminta)	✓ (paikallinen elinkeinopolitiikka)
✓ (vammaispalvelu- ja sote-kuljetukset)	✓ (mm. joukkoliikenne ja tieverkkojen rakentamien / ylläpito)
✓ (mm. erityisryhmien asumispalvelut / palvelurakenne)	✓ (mm. maankäyttö, kaavoitus ja muu yhdyskuntasuunnittelu)

Sote-uudistusta edistetään valtakunnallisesti erityisesti kahden hankkeen kautta: tulevaisuuden sote-keskus -hanke ja rakenneuudistus -hanke

Pirkanmaalla kyseiset edistettävät hankkeet ovat KOMAS ja PirSOTE

Palveluiden ja hyvinvointialueiden kehittäminen sote-uudistuksessa

2020 - 2022
Tulevaisuuden sote-keskus kehittämishankkeet

2020 - 2021
**Rakenneuudistusta koskevat
kehittämishankkeet**

2020 - 2022
Muut kehittämishankkeet

Tavoitteena kehittää sote-palveluita kansallisesti:

- Parantaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta, oikea-aikaisuutta ja jatkuvuutta
- Siirtää toiminnan painotusta ehkäisevään ja ennakkoivaan työhön
- Varmistaa palveluiden laatu ja vaikuttavuus
- Vahvistaa palveluiden monialaisuutta ja yhteentoimivuutta
- Hallita kustannuksia

PirSOTE*

Tavoitteena sote-palvelujen järjestämistehtävän kehittäminen ja yhtenäistäminen:

- Vapaaehtoinen alueellinen valmistelu
- Johtamisen ja ohjauksen kehittäminen (sis. mm. palveluverkko)
- Toimintatapojen ja –prosessien uudistaminen ja yhtenäistäminen digitaalisten välineiden avulla

KOMAS**

Muut kehityshankkeet koskien mm.:

- Lapsi- ja perhepalveluita (mm. LAPE muutosohjelma)
- Työikäisten palveluita (mm. työkykyohjelma)
- Iäkkäiden palveluita (mm. ikäohjelma, kotihoidon kehittämishanke)

* Pirkanmaan tulevaisuuden sote-keskus –hanke

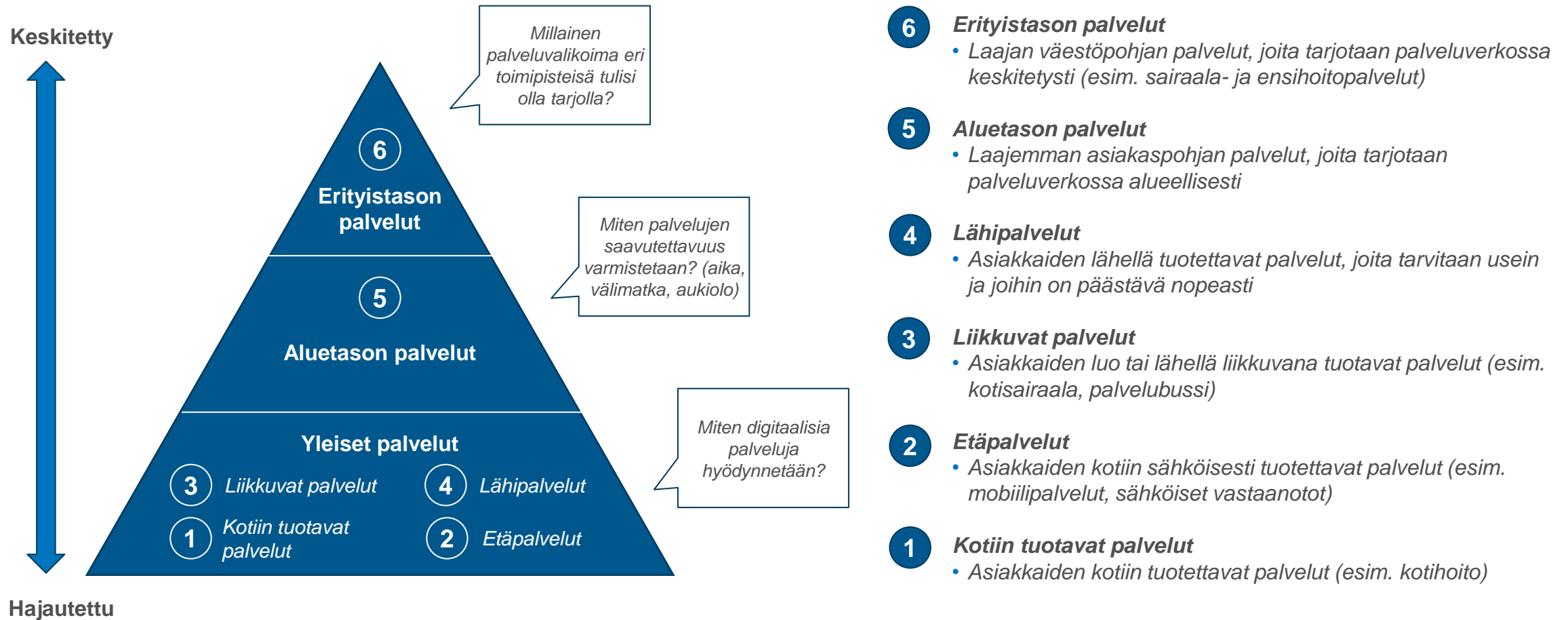
** Kohti maakunnallista sotea Pirkanmaalla –hanke

Lähde: sote-uudistus.fi, NHG Analyysi

Tulevaisuudessa hyvinvointialue vastaa palveluiden verkostosta ja tämän kehitystyötä tehdään osana rakenneuudistushanketta

Lähtökohtana on toimiva palvelukokonaisuus koko hyvinvointialueella

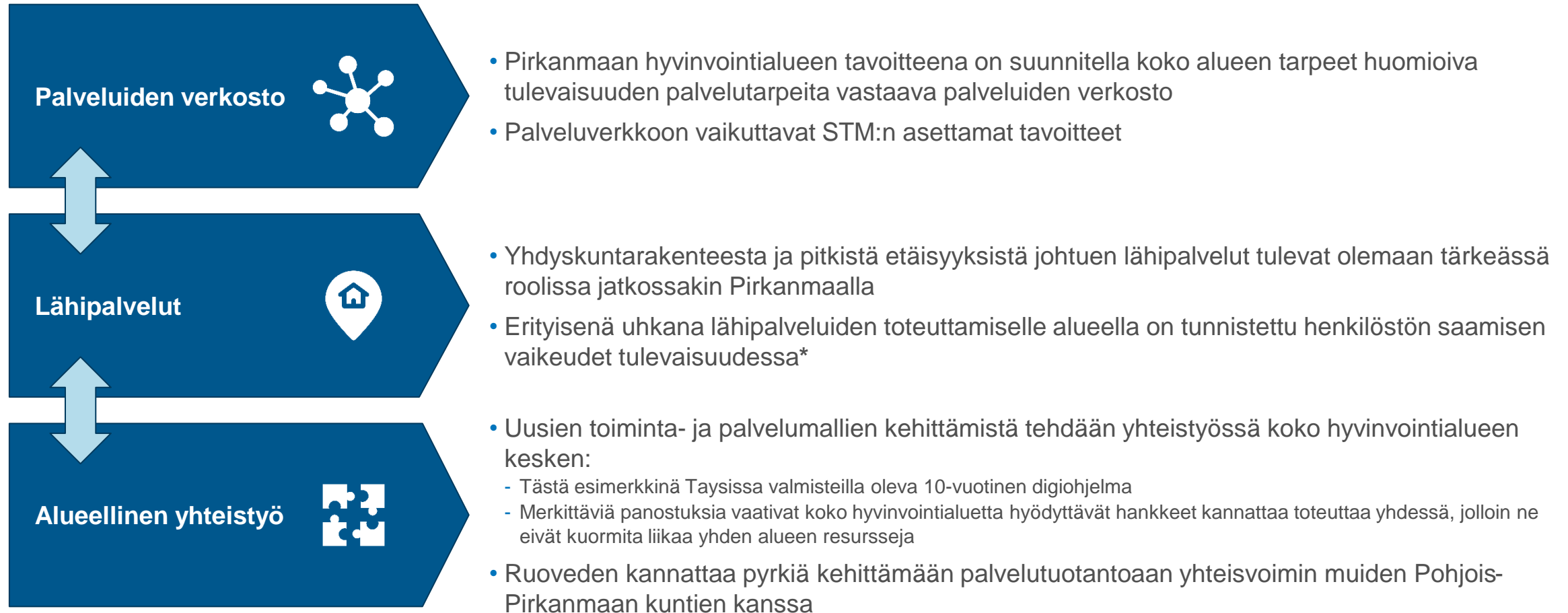
Palveluverkon komponentit

Pirkanmaan hyvinvointialueen tavoitteena on suunnitella tulevaisuuden palvelutarpeita vastaava palveluiden verkosto - lähipalveluiden rooli on tärkeä jatkossakin

Toiminnan onnistumisen edellytyksenä on vahva kuntien ja hyvinvointialueen välinen yhteistyö

Lähtökohdat Pirkanmaan hyvinvointialueen valmistelussa

* Uhka korostuu pienissä kunnissa. Uhan minimoimiseksi tulisi luoda terve henkilöstöpolitiikka, jolla tekijät saadaan alueelle, ja myös pidettyä siellä. Tämän onnistuminen vaatii kollektiivista ponnistelua kaikilta hyvinvointialueen kunnilta yhdessä.

Lähde: Asiantuntijahaastattelut, NHG Analyysi

Sisällysluettelo

- 1 Selvityksen tausta, tavoitteet ja yhteenveto
- 2 Sote-uudistuksen vaikutukset palvelujen järjestämiseen
- 3 Ruoveden sote-palvelujen nykytila ja palvelutarpeen ennustettu kehitys**
- 4 Ruoveden tavoitteet tulevaisuuden sote-palveluille
- 5 Ruoveden nykyiset sote-kiinteistöt ja sote-uudistuksen tuomat vaikutukset
- 6 Liitteet

Ruoveden nykyinen palveluvalikoima sisältää perustason sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut

Sote-palveluiden järjestämisestä vastaa Keiturin Sote Oy

Palvelu- kokonaisuudet

Ruoveden nykyiset sote-palvelut

Vastaanotto- palvelut ja vuodeosasto	Lääkärin ja hoitajan vastaanotto* (kiireetön/kiireellinen)	Kliiniset tukipalvelut (laboratorio ja röntgen)	Kuntoutus	Suun terveydenhuolto	Vuodeosasto	
Työkäisten palvelut	Päihde- ja mielenterveystyö	Aikuissosiaalityö	Aikuisneuvola			
Ikääntyneiden palvelut	Asumispalvelut	Kotiin annettavat palvelut (kotihoito ja tukipalvelut)	Kuntouttava päivätoiminta	Omaishoidon tuki	Kuljetuspalvelut	
Perheiden palvelut	Äitiys- ja lastenneuvola	Ehkäisy- ja perhesuunnittelu- neuvola	Perhetyö	Lapsiperheiden kotipalvelut	Lastensuojelu	Muut perhepalvelut (sosiaalityö ja -ohjaus, lastenvalvoja)
Vammaisten henkilöiden palvelut	Asumispalvelut***	Asumisen tukipalvelut	Työ- ja päivätoiminta**	Kuljetuspalvelut		

 Terveyspalvelut
 Sosiaalipalvelut

* Lääkäripäivystystä yöaikaan ja viikonloppuisin järjestetään Tampereen Acutassa. Erikoissairaanhoidon palveluita ostetaan pääosin Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä. Ruovesi ja Virrat muodostavat yhteisen tilaajarenkiaan

** Osa päivä- ja työtoiminnasta on siirretty Virroille toimintakeskus Ahjoon. *** Asumispalveluja hankitaan muun muassa Honkalakodilta, Mänttä-Vilppulasta, Autismisäätiöltä ja Esperiltä

Lähde: Keiturin Sote

Kustannusten ja palvelunkäytön tarkastelemiseksi Ruovettä verrataan samankaltaisiin kuntiin Suomessa

Verrokkikunniksi valittiin 6 samankaltaista kuntaa Pirkanmaalta ja muualta Suomesta

Verrokkikuntien valintakriteerit*

- Kaikki verrokkikunnat ovat väkiluvultaan **alle 7 000 asukkaan kuntia**
- Ikääntyneiden osuus verrokkikuntien väestöstä on **yli 14 %**
- Verrokkikuntien väestöllinen huoltosuhde on **yli 85**

Valitut verrokkikunnat

1. Parkano
2. Urjala
3. Virrat

Pirkanmaan
hyvinvointialue

4. Kangasniemi
5. Mäntyharju
6. Viitasaari

Muu verrokki

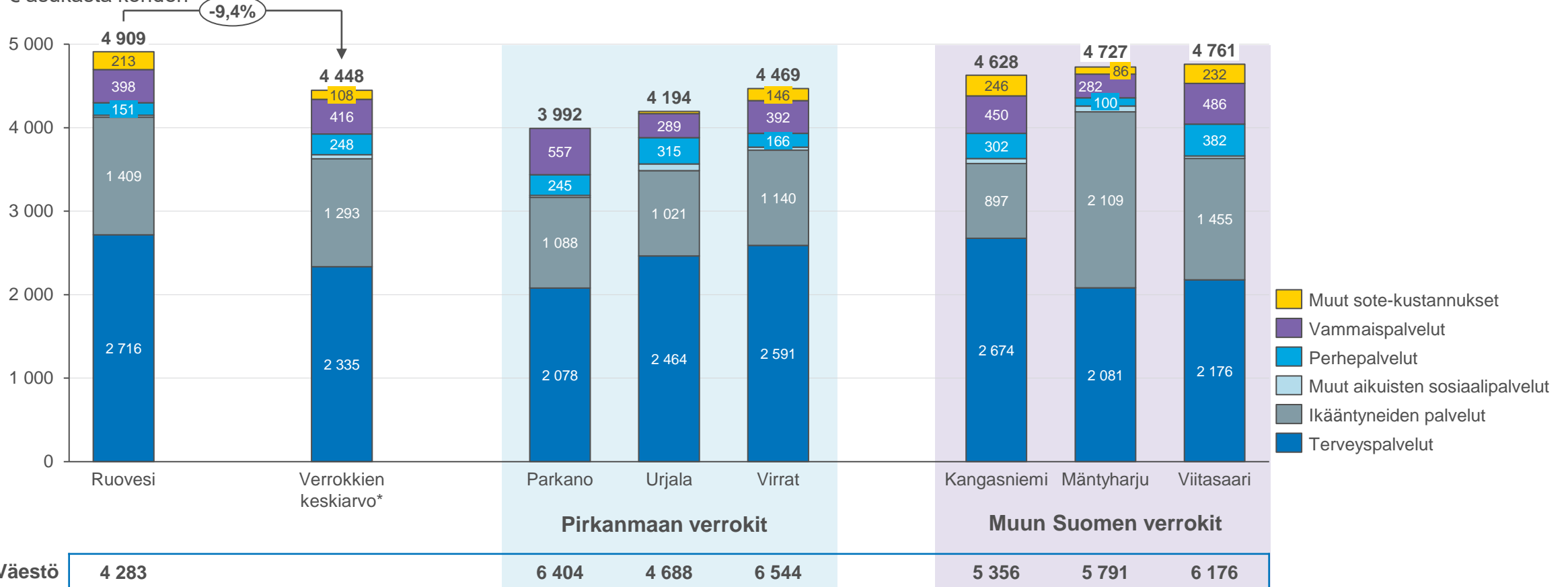
* Ruoveden väestömäärä v. 2020 oli n. 4 250 asukasta, ikääntyneiden osuus väestöstä oli 17,9 % ja huoltosuhde oli 95,3
Lähde: Tilastokeskus, NHG analyysi

Ruoveden sote-palveluiden asukaskohtaiset nettokustannukset ovat suurimmat kaikista verrokkikunnista

Eron selittää pitkälti suuremmat kustannukset ikääntyneiden palveluissa sekä terveyspalveluissa

Sosiaali- ja terveyspalveluiden asukaskohtaiset nettokustannukset tehtävittäin 2019,

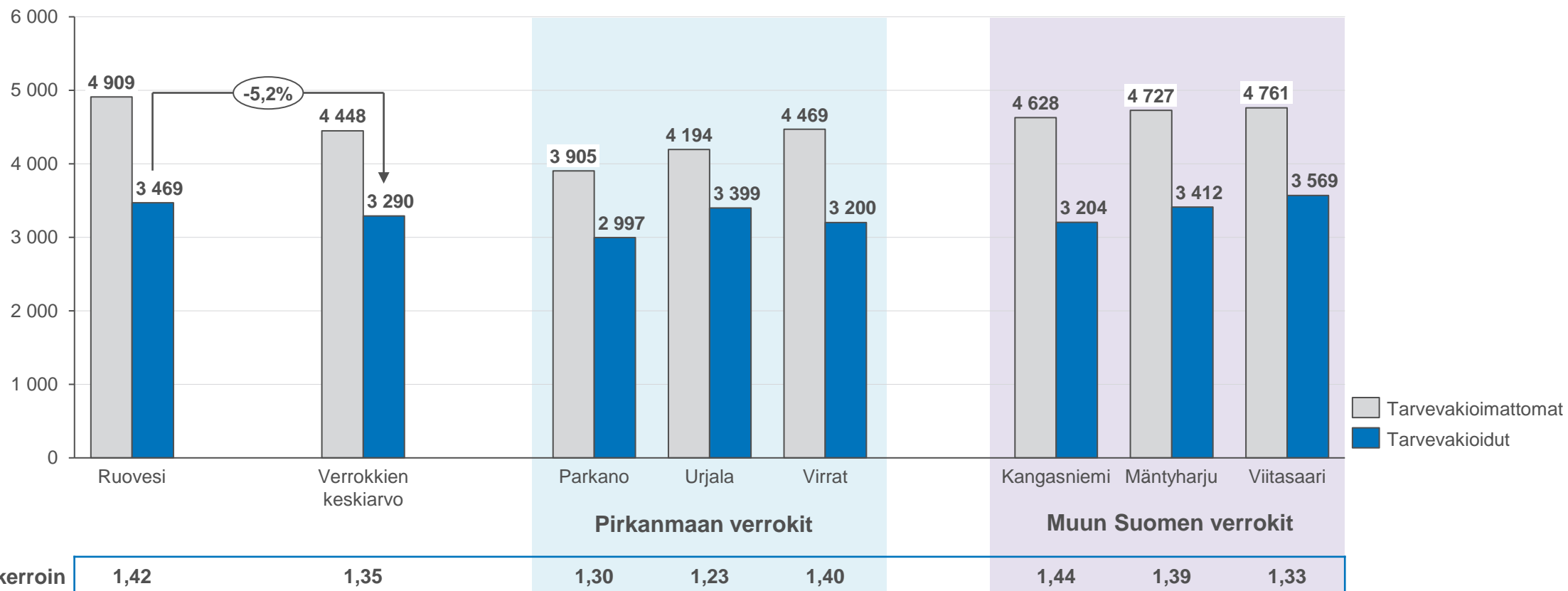
€ asukasta kohden

*Verrokkien keskiarvo on painotettu kuntien väkiluvulla
Lähde: Tilastokeskus, NHG analyysi

Tarvevakiointi kuitenkin tasoittaa kustannuseroja merkittävästi kuntien välillä

Sosiaali- ja terveystalouden tarvevakioidut¹ ja tarvevakioidumattomat asukaskohtaiset nettokustannukset 2019, € asukasta kohden

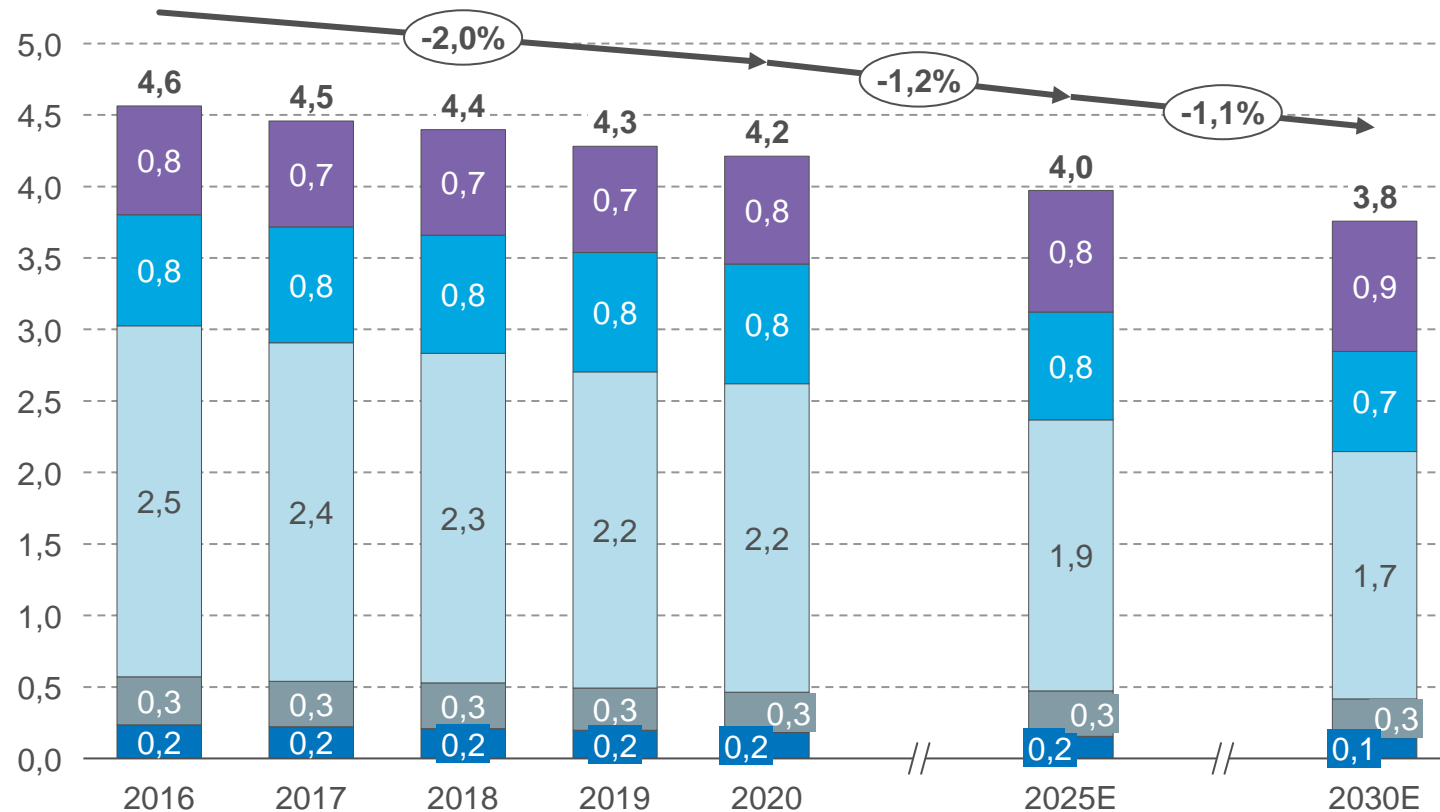

1) Tarvevakiointi perustuu THL:n 2019 tarvekertoimeen, joka suhteuttaa alueen asukaskohtaiset nettomenot alueen palvelutarpeeseen. Tarvekerroin huomioi mm. väestön ikä- ja sukupuolirakenteen, tiettyjen diagnoosien yleisyyden (esim. Diabetes, syöpä, verenpainetauti), työttömyyden, väestön koulutustason
Lähde: Tilastokeskus, NHG analyysi

Väestöennusteen perusteella Ruoveden väkiluku laskee noin 3 800 asukkaaseen vuoteen 2030 mennessä

Väestö myös vanhenee: 75-vuotiaiden ikäryhmä kasvaa kaikkien muiden ikäryhmien pientyessä

Ruoveden väestöennuste ikäryhmittäin,
1 000 asukasta

Ikäryhmä	Vuosikasvu (2020-2030E)	
75 + vuotiaat	+ 1,9 %	➔
64 – 74 vuotiaat	- 1,8 %	➔
15 – 64 vuotiaat	- 2,2 %	➔
7 – 14 vuotiaat	- 0,4 %	➔
0 – 6 vuotiaat	- 2,1 %	➔

Väestön kehityksen johdosta Ruoveden ikääntyneiden palveluiden kysynnän ennustetaan kasvavan ja muiden palveluiden kysynnän laskevan tulevaisuudessa

Kysyntäennuste perustuu palvelua käyttävän ikäryhmän kehitykseen

Ruoveden palveluiden nykyinen sekä vuodelle 2030 ennustetut kysyntä

HUOM! Ennusteissa ei ole huomioitu valtakunnallisia trendejä tai uusia toimintamalleja

- Ruoveden tilastot
- THL:n tilastot

	Palvelu	Muutoksen ajuri	Nykyinen volyymi '19	Ennustettu volyymi '30	Suhteellinen muutos '19 → '30
Vastaanottopalvelut ja vuodeosasto	Lääk./hoitajan vast.ot. 	Yli 15-vuotiaiden väestön kehitys	14 909 käyntiä	13 138 käyntiä	-12%
	Suun terveydenhuolto 	Yli 15-vuotiaiden väestön kehitys	5 696 käyntiä	5 019 käyntiä	-12%
	Fysioterapia 	Koko väestö kehitys	3 394 käyntiä	2 978 käyntiä	-12%
	Osastohoito 	Kuolleisuus	5 485 hoitopäivää	5 559 hoitopäivää	+1%
Perheiden palvelut	Neuvola 	0-6 vuotiaiden väestön kehitys	1 103 käyntiä	813 käyntiä	-26%
Ikääntyneiden palvelut	Asumispalvelut 	Kuolleisuus	25 911 hoitopäivää	27 947 hoitopäivää	+8%
	Kotihoito 	Yli 75-vuotiaiden väestön kehitys	189* asiakasta	216 asiakasta	+14%
Vammaisten henkilöiden palvelut	Asumispalvelut 	Yli 15-vuotiaiden väestön kehitys	14 asiakasta	12 asiakasta	-12%
Työikäisten palvelut	Mielenterveyspalvelut 	15 – 64-vuotiaiden väestön kehitys	921 käyntiä	720 käyntiä	-22%

HUOM! Covid-19 pandemian aiheuttamien mahdollisten vääristymien vuoksi on nykyiset volyymit arvioitu vuoden 2019 toteumien mukaan. Mukana vain palveluita, joista tarjolla julkista tietoa tai Ruovedeltä saatua Ikäryhmiin perustuvat ennusteet on määritetty väestön suhteellisen muutoksen kautta kunkin ikäryhmän osalta / Kuolleisuuden ajamien palveluiden ennusteet perustuvat kuolleisuus-kertoimen avulla laskettujen kuolevien määrän suhteelliseen muutokseen. Logiikka kuolleisuuden ajamien palveluiden takana on se, että pelkkä ikä ei kerro näiden palveluiden tarpeesta, vaan se kuinka huonossa kunnossa väestö on. Tästä kuolleisuus kertoo enemmän.

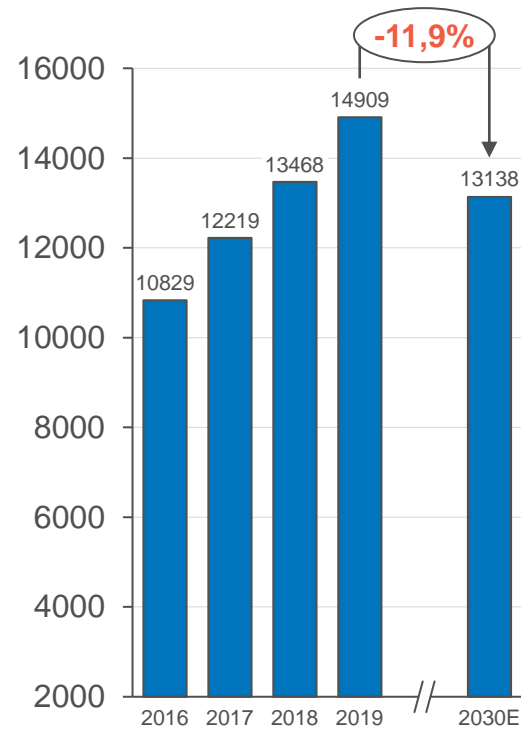
*Viimeisin tieto vuodelta 2018

Lähde: THL, Ruoveden kunnan tilastot, NHG Analyysi

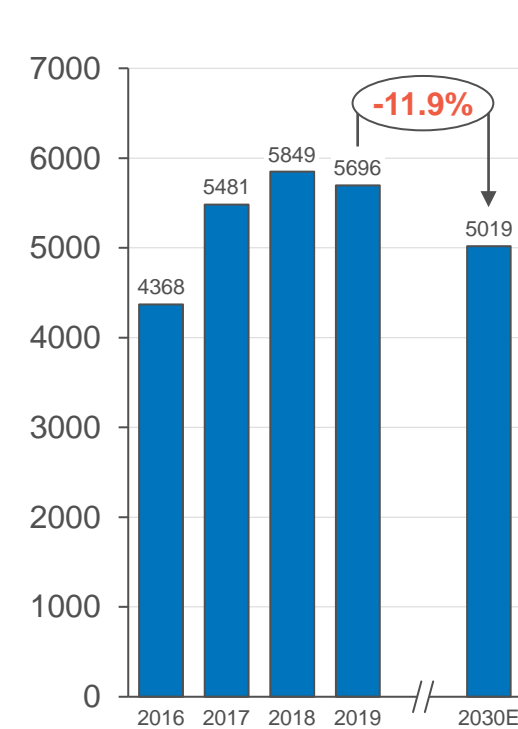
Vastaanottopalveluissa kysyntä on kasvanut viime vuosina – väestöennusteen perusteella kysyntä tulisi kuitenkin laskemaan vuoteen 2030

Ruoveden vastaanottopalvelujen ja vuodeosastohoidon kysyntä vuosina 2016-2019 sekä ennuste vuodelle 2030

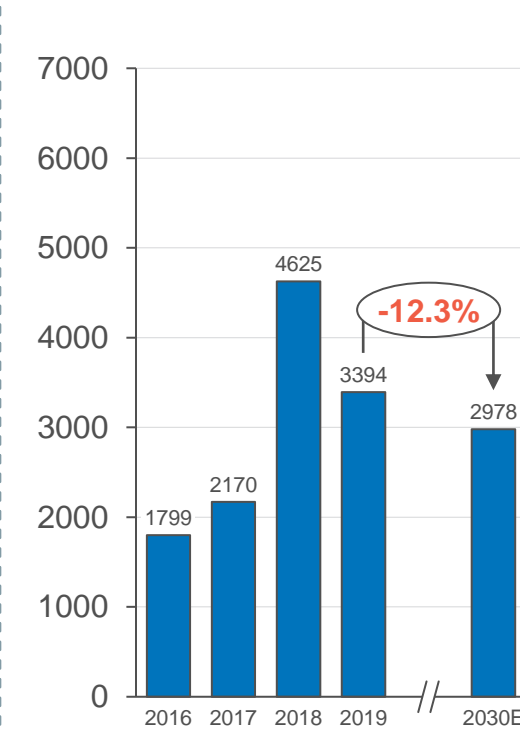
Lääkäri- ja hoitajavastaanotto*,
käynnit lkm

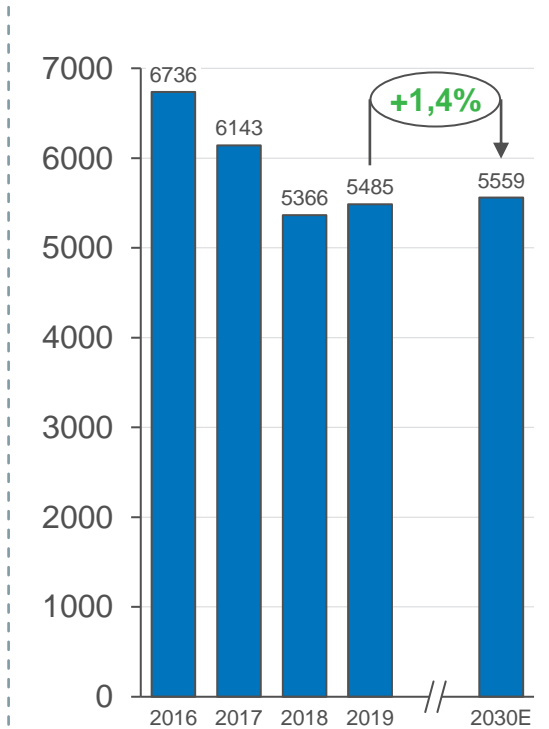
Suun terveydenhuolto*,
käynnit lkm

Fysioterapia*,
käynnit lkm

Osastohoito,
hoitopäivät lkm**

Vastaanottopalvelut ja vuodeosasto

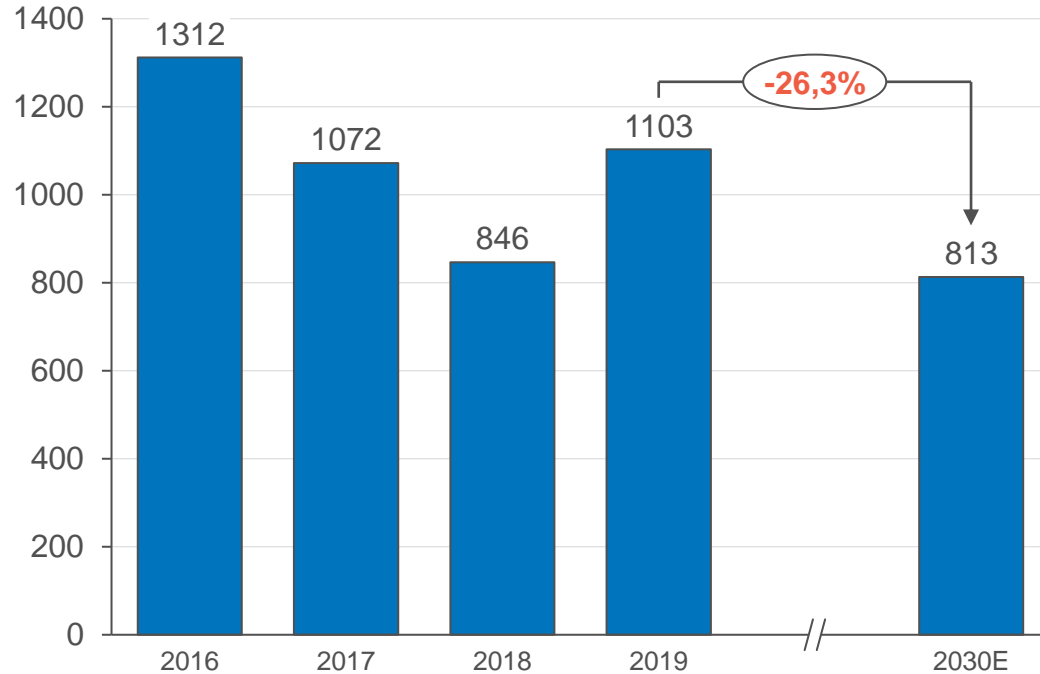
*Palveluiden kysyntä on ollut kasvava v. 2016-2019, mikä saattaa johtua uusista toimintatavoista tai mm. lääkäripalvelujen saatavuuden merkittävästä parantumisesta. Kysyntäennuste v. 2030 perustuu väestön muutokseen, eikä mahdollisia muita trendejä ole huomioitu mallissa
Lähde: THL, Ruoveden kunnan tilastot, NHG Analyysi

Perheille ja työkäisille tarjottavien palveluiden kysynnän ennustetaan pienenevän seuraavan kymmenen vuoden aikana eniten kaikista palveluista

Palveluiden tarpeen lasku selittyy laskevalla syntyvyydellä sekä kunnasta poistuvalla muuttoliikkeellä

Ruoveden neuvolapalveluiden kysyntä vuosina 2016-2019 sekä ennuste vuodelle 2030

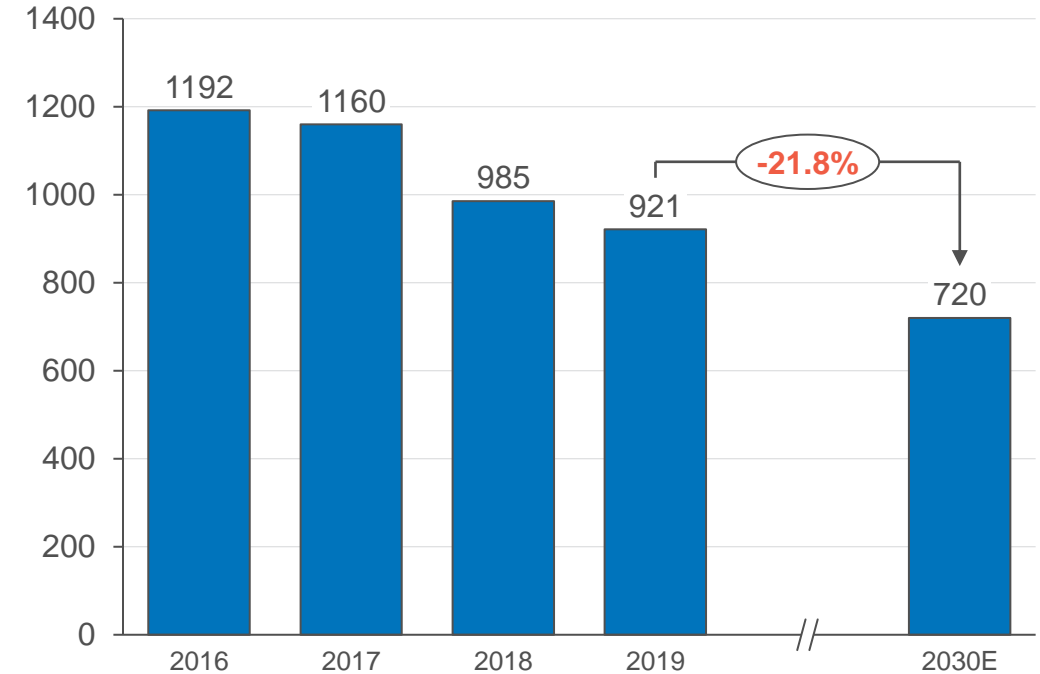
Neuvolapalvelut,
käynnit lkm

Perheiden palvelut

Ruoveden mielenterveyspalvelujen kysyntä vuosina 2016-2019 sekä ennuste vuodelle 2030

Mielenterveyspalvelut,
käynnit lkm

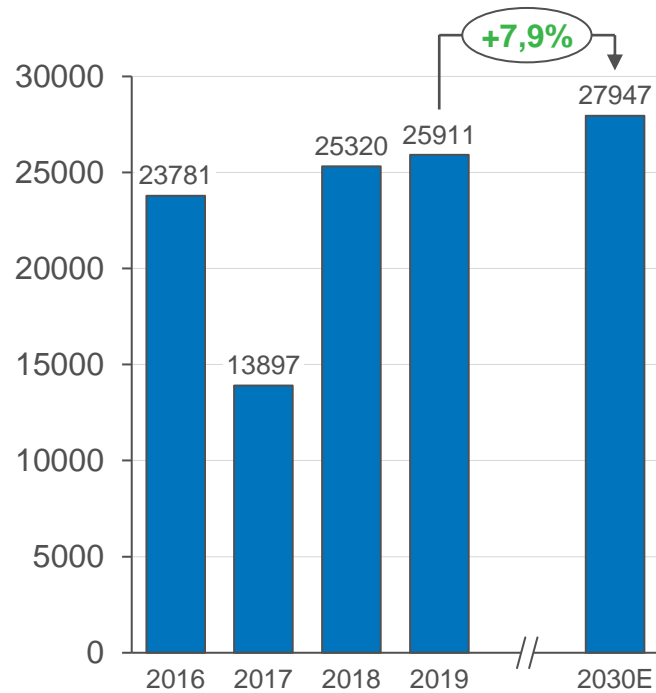

Työkäisten palvelut

Ikääntyneiden palveluiden kysynnän ennustetaan kasvavan väestön vanhetessa - Vammaisten henkilöiden palveluiden kysynnän odotetaan puolestaan laskevan

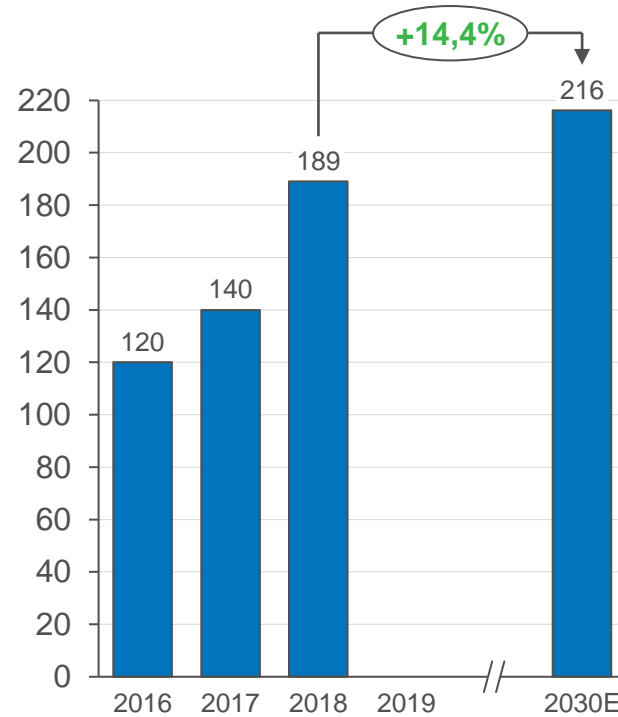
Ruoveden ikääntyneiden palveluiden kysyntä vuosina 2016-2019 sekä ennuste vuodelle 2030

Ikääntyneiden asumispalvelut*, ●
Hoitopäivät lkm

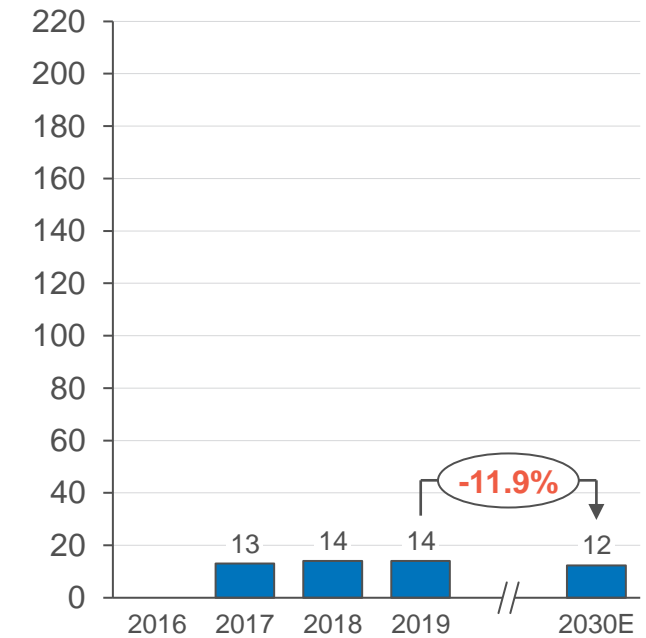
Ikääntyneiden palvelut

Kotihoito, ●
Pitkäaikaiset asiakkaat lkm

Ruoveden vammaisten henkilöiden palveluiden kysyntä vuosina 2016-2019 sekä ennuste vuodelle 2030

Vammaisten henkilöiden asumispalvelut, ○
asiakkaat lkm

Vammaisten henkilöiden palvelut

*Ikääntyneiden asumispalvelut sisältävät ikääntyneiden normaalin ja tehostetun palveluasumisen sekä vanhainkodit
Lähde: THL, Ruoveden kunnan tilastot, NHG Analyysi

Palveluntarve

Huomiot

- Tarve kasvaa selkeästi niissä palveluissa, joita käyttävät pääosin ikääntyneet
- Perheiden ja työkäisten palveluiden tarve puolestaan laskee huomattavasti
 - Poikkeuksena tähän on mm. mielenterveysongelmien kansallinen kasvava trendi*

Kustannukset

- Ruoveden sote-kustannukset ovat korkeampia kuin verrokkiensa
- Erityisesti ero näkyy ikääntyneiden palveluissa sekä terveyspalveluissa
- Eroa selittää osaltaan haastava ikärakenne sekä väestön sairastavuus

Johtopäätökset

- Väestö ikääntyy Ruovedellä, mikä näkyy **palvelurakenteen muutoksena**
- Mikäli Ruovedellä halutaan varmistaa palvelujen jatkuvuus, on **palvelutuotantoa** perusteltua **kehittää** vastaamaan tulevaan toimintaympäristöön
- Yksi keino tässä on palvelutuotannon kehittäminen **uusin toimintamallein** sekä **alueellisella yhteistyöllä**
 - Kaikkia nykyisiä palveluita tuskin kannattaa tarjota lähipalveluina tulevaisuudessa
 - Uudet toimintamallit kuten etäpalvelut voivat myös varmistaa palvelujen saatavuuden alueella
 - Alueella voidaan myös kehittää ennaltaehkäiseviä palveluja ja hyte-toimintaa

Sisällysluettelo

- 1 Selvityksen tausta, tavoitteet ja yhteenveto
- 2 Sote-uudistuksen vaikutukset palvelujen järjestämiseen
- 3 Ruoveden sote-palvelujen nykytila ja palvelutarpeen ennustettu kehitys
- 4 Ruoveden tavoitteet tulevaisuuden sote-palveluille**
- 5 Ruoveden nykyiset sote-kiinteistöt ja sote-uudistuksen tuomat vaikutukset
- 6 Liitteet

Ruoveden tavoitteena tulevaisuuden palveluverkolle on kustannustehokkaat palvelut, jotka ovat hyvin saatavilla tuotantovasta tai kanavasta riippumatta

Erilaisilla palvelutuotannon tavoilla voidaan tukea tavoitteiden toteutumista

Ruoveden tavoitteet palveluiden verkostolle ja palvelutuotannolla (nostot työpajatyöskentelystä)

Kustannustehokkaat palvelut

Palvelut tuotetaan alueella kustannustehokkaasti, ja palvelut on mm. oikein mitoitettuja ja kohdistettuja tarpeen perusteella

Monipuoliset palvelut

Kuntalaisille on tarjolla monipuoliset sekä laadukkaat palvelut, ja palveluissa on tarjolla riittävä skaala, esim. asumispalveluissa välimuotoinen asuminen

Hyvin saatavat palvelut

Palveluilla on hyvä saatavuus ja saavutettavuus tuotantovasta ja palvelukanavasta riippumatta

Digitaaliset palvelut

Digitaalisia palveluita (kuten etähoito ja –seuranta) kehitetään ja hyödynnetään nykyistä laajemmin

Kohdennetut/jalkautuvat palvelut

Palvelut tuodaan asiakkaan luo (kotiin tai esim. valittuina aikoina sote-keskukseen) tarpeen mukaan

Monikanavaiset palvelut

Yksityisen ja kolmannen sektorin palveluita hyödynnetään palvelutuotannossa soveltuvilta osin (esim. palvelusetelin kautta)

Palveluiden verkoston suunnittelua ohjaa mm. palveluiden kysyntä tulevaisuudessa sekä uudet ratkaisut palvelutuotannon kehittämiseksi

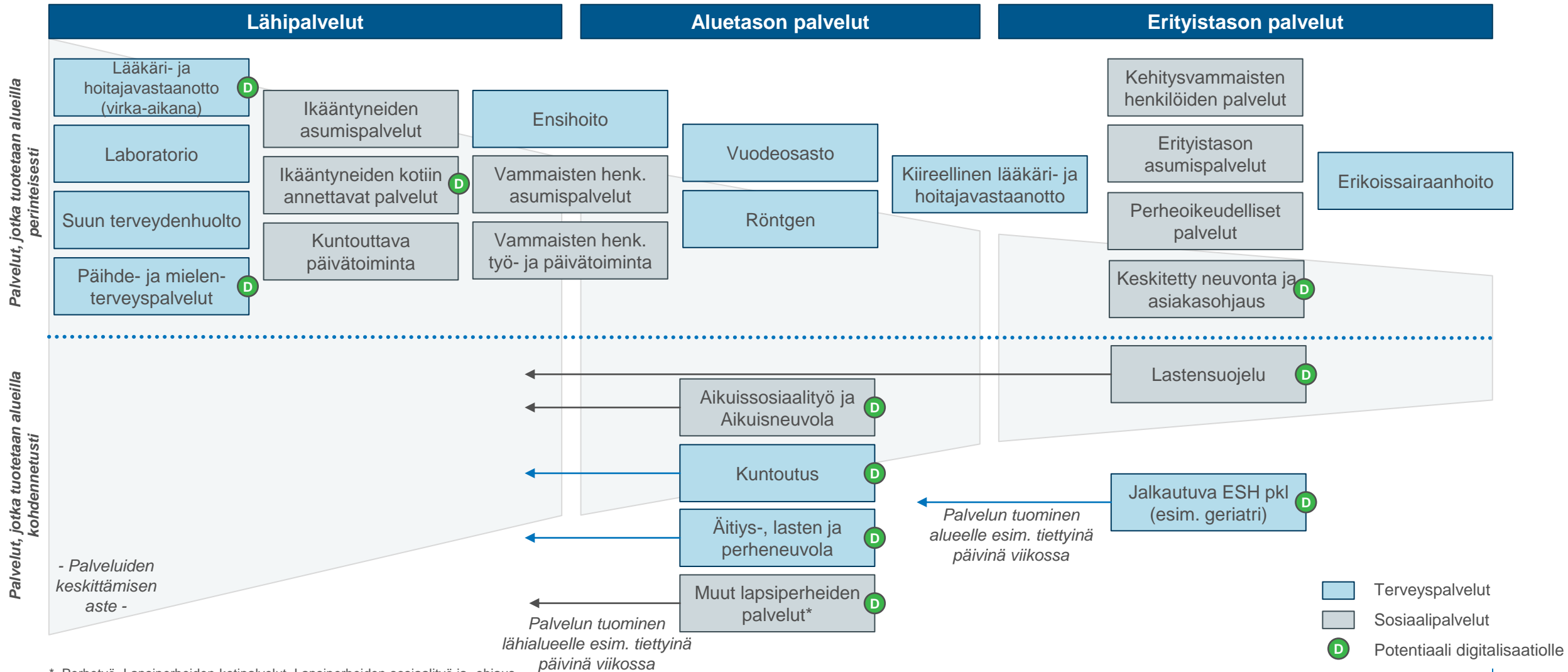
	Muutos	Vaikutus palveluihin
Vastaanotto- palvelut ja vuodeosasto	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Vastaanottopalvelujen kysynnän ennustetaan muuttuvan tulevaisuudessa väestön ikääntymisen ja pienenemisen johdosta ➔ Vuodeosastohoidossa kansallisena trendinä on avohoidon lisääntyminen ja vuodeosastohoidon tarpeen vähentyminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Keskeisimmät kiireettömät vastaanottopalvelut (hoitaja/lääkärivastaanotto, suunth, kuntoutus) tulisi tarjota jatkossakin Ruovedellä lähipalveluna • Akuuttivastaanotto voidaan keskittää alueellisesti kuten nykyäänkin (ilta ja vkl) • Ruoveden nykyinen osasto ei ole suuri (18 paikkaa), joten toiminnan keskittämistä alueellisesti on syytä tarkastella
Työikäisten palvelut	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Väestön pienenemisen ennustetaan laskevan työikäisten palveluiden kysyntää ➔ MTP-palveluissa on ollut kuitenkin kansallisesti havaittavissa kasvua viime vuosina*; ja mm. Covid-19-pandemia on entisestään vaikuttanut ihmisten mielenterveyteen 	<ul style="list-style-type: none"> • Mielenterveys- ja päihdepalveluissa keskeistä on palvelujen saatavuus ja saavutettavuus – Keskeisimmät palvelut tulisi tuottaa lähipalveluna jatkoissakin • Aikuissosiaalityön ja aikuisneuvolan osalta voidaan tarkastella keskittämisen hyötyjä, esim. voidaanko palvelut tuoda alueella vain tiettyinä viikonpäivinä
Ikääntyneiden palvelut	<ul style="list-style-type: none"> ➡ Ikääntyneiden osuus väestössä kasvaa, minkä ennustetaan lisäävän ikääntyneiden palveluiden kysyntää tulevaisuudessa ➡ Kansallisena trendinä ikääntyneiden palveluissa on, että palveluiden painopiste siirtyy mm. kevyempiin asumispalveluihin, ja että ikääntyneet henkilöt voivat asua kotona sekä saavat sinne tarvitsemansa palvelut 	<ul style="list-style-type: none"> • Ikääntyneiden palveluita tulee tarjota alueella jatkossakin lähipalveluina
Perheiden palvelut	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Väestön ikääntymisen ja pienenemisen ennustetaan laskevan perheiden palveluiden kysyntää, etenkin neuvolapalveluissa ➔ Kansallisesti perheiden palveluissa mm. lastensuojeluilmoitusten trendi on ollut kasvava* 	<ul style="list-style-type: none"> • Tulevaisuudessa perheiden palvelut on tarkoitus koota perhekeskuksen alle – perhekeskus voi tuoda toimijat joko fyysisesti yhteen tai kyseessä voi olla toimijoiden verkosto, joita yhdistää yhteiset, vakiintuneet yhteistyömallit • Perhepalveluiden osalta voidaan tarkastella keskittämisen hyötyjä esim. tunnistaa palvelut, jotka voidaan tuoda alueelle tarpeen mukaan esim. tiettyinä viikonpäivinä
Vammaisten henkilöiden palvelut	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Vammaisten henkilöiden palveluissa kysynnän ennustetaan laskevan tulevaisuudessa väestön pienenemisen johdosta 	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelutuotantoa on nykyisinkin jo keskitetty esim. Virroille, joten palvelua voidaan keskittää tulevaisuudessakin alueellisesti

*Tätä trendiä ei ole selvityksen ennusteissa huomioitu

Lähde: Asiantuntijahaastattelut, Työpajatyöskentely, NHG Analyysi

Tulevaisuuden palveluverkossa lähipalveluina tulisi tuottaa keskeisimmät perustason palvelut

Palvelut, joissa kysyntä on pientä tulisi tuottaa keskitetysti ja tuoda esim. kohdennettuna palveluna kuntalaisille

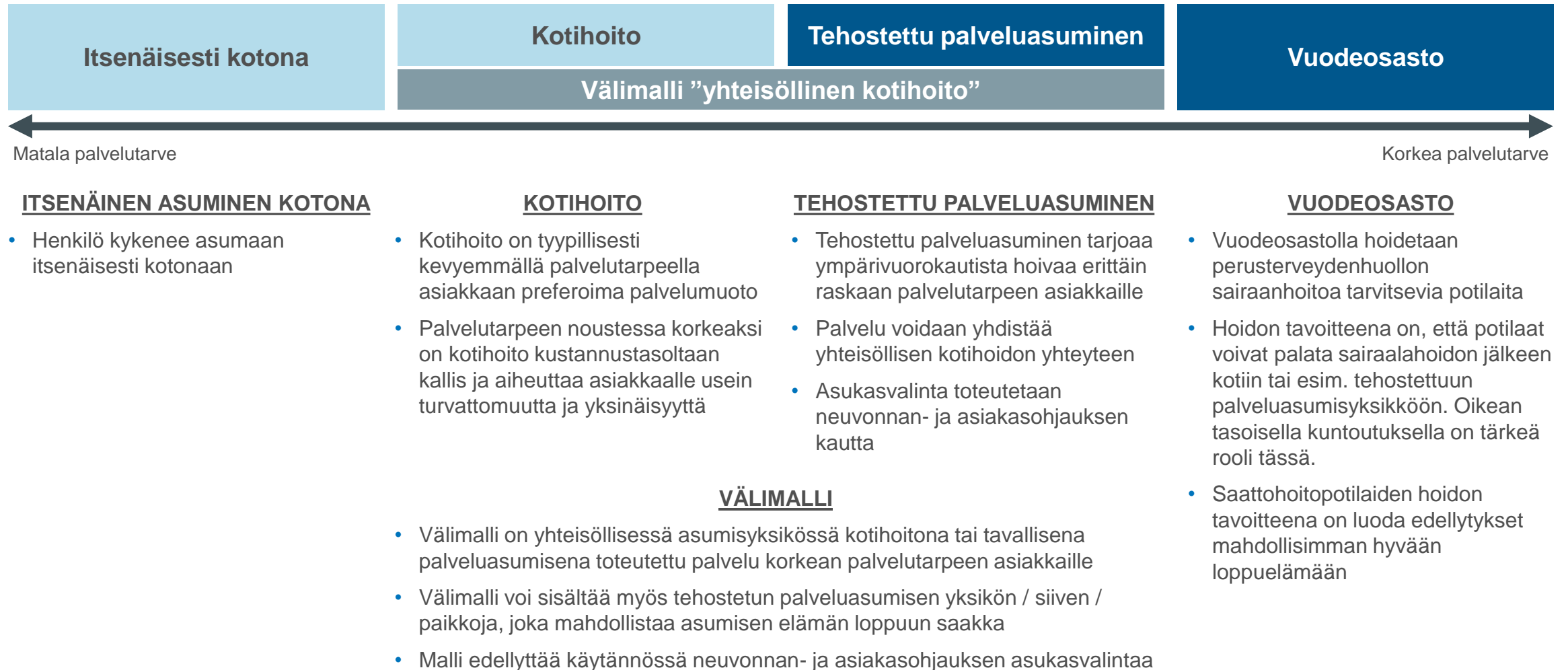

* Perhetyö, Lapsiperheiden kotipalvelut, Lapsiperheiden sosiaalityö ja -ohjaus
Lähde: Asiantuntijahaastattelut, Työpajatyöskentely, NHG Analyysi

Kohdennetut palvelut, palveluiden digitalisaatio ja liikkuvat palvelut mahdollistavat monipuolisten palveluiden tuomisen asiakkaiden lähelle

Esimerkkejä palvelutuotannon muutoksista	Kohdennetut palvelut	Digipalvelut	Liikkuvat palvelut
	Palvelua tarjotaan alueella esim. vain tiettyinä päivinä viikossa	Sähköisillä palveluilla osaltaan korvataan, tuetaan ja täydennetään alueen palveluverkkoa	Palveluverkkoa täydennetään liikkuvilla ja jalkautuvilla palveluilla
Vastaanottopalvelut ja vuodeosasto	<ul style="list-style-type: none"> • Esimerkiksi erikoissairaanhoidon palveluiden tuominen Ruovedelle tiettyinä ennalta määrättyinä päivinä tarpeen mukaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Lääkärien etävastaanotot tapauksissa, joissa fyysinen läsnäolo ei ole tarpeellista • Sähköinen asiointi esim. ajanvaraus ja omien tietojen tarkastelu 	<ul style="list-style-type: none"> • Sairaalatasoisen hoidon tuominen potilaan kotiin Kotisairaaloimintana • Liikkuva klinikka-auto
Työikäisten palvelut	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelun tarjoaminen lähipalveluna tiettyinä ennalta määrättyinä päivinä 	<ul style="list-style-type: none"> • Aikuissosiaalityön etävastaanotot • Sähköinen asiointi esim. ajanvaraus ja omien tietojen tarkastelu 	
Ikääntyneiden palvelut		<ul style="list-style-type: none"> • Etähoiva rutiininomaisten kotihoidon käyntien toteuttamisessa 	<ul style="list-style-type: none"> • Kotihoito
Perheiden palvelut	<ul style="list-style-type: none"> • Esimerkiksi fyysistä tutkimusta vaativien neuvolapalveluiden tarjoaminen lähipalveluna tiettyinä ennalta määrättyinä päivinä 	<ul style="list-style-type: none"> • Sähköinen perhekeskus • Lapsiperheiden sosiaalipalveluiden etävastaanotot 	
Vammaisten henkilöiden palvelut		<ul style="list-style-type: none"> • Vammaispalveluiden etävastaanotot • Sähköinen asiointi esim. ajanvaraus ja omien tietojen tarkastelu 	

Ikääntyneiden asumispalveluissa on tärkeää löytää asukkaalle oikean tasoisen palvelu - tarpeet on täytettävä, mutta liian raskasta palvelumuotoa tulee välttää

Pohjois-Pirkanmaan kuntien kanssa edistettävät keskusteluteemat

Pienten kuntien on hyvä tehdä yhteistyötä ja pyrkiä rakentamaan toimivaa, kustannustehokasta palveluiden verkostoa yhdessä. Keskustelua tulisi käydä siitä, mitä kannattaisi tuottaa missäkin keskittymättä kuntien rajoihin, vaan kuntien valmiuksiin

- *Yhteistyön aloittaminen*
- *Vuodeosastotoiminnan järjestäminen*
- *Kuvantamispalveluiden järjestäminen (röntgen)*
- *Sosiaalipalveluiden järjestäminen*
- *Perhepalveluiden järjestäminen*

Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa edistettävät keskusteluteemat

Ruoveden kannattaa tulevaisuudessa olla entistä aktiivisempi maakunnan suuntaan, ja pyrkiä edistämään omia tavoitteitaan ja näkemyksiään palvelutuotannon kehittämisessä. Tuomalla itse esiin tarpeensa ja toiveensa Ruovesi antaa päättäjille mahdollisuuden tukea myös Ruoveden toimintaa

- *Henkilöstön osaamisen ja saatavuuden varmistaminen*
- *Digipalveluiden ja muun palvelutuotannon kehittämien*
- *Erikoissairaanhoidon palveluiden tuominen alueelle*
- *Hyte-toiminnan edistäminen*
- *Pohjois-Pirkanmaan rooli erikoissairaanhoidon kehittämisessä*

Lähikuntien kanssa tulisi edistää keskusteluita siitä, mitä voitaisiin tuottaa yhdessä ja missä

Lähipalvelun tuottaminen uudessa muodossa ei tarkoita, että palvelun laatu tai saatavuus heikkenee

1 Yhteistyön aloittaminen

- Ruovesi, ja muut Pohjois-Pirkanmaan kunnat, ovat pieniä kuntia, jotka voisivat hyötyä keskinäisestä yhteistyöstä
- Keskustelu tulisi avata selvittämällä muiden kuntien halukkuutta yhteistyöhön
- Vasta yhteistyöhalukkuuden muodostumisen jälkeen voidaan alkaa suunnitella esim. yhteistä palveluiden verkkoa

2 Vuodeosastotoiminnan järjestäminen

- Tavoitetilassa vuodeosastojen hoitajakset eivät ole pitkiä
- Tämän vuoksi vuodeosasto ei ole ehdoton välttämättömyys jokaisessa kunnassa, vaan sen optimaalisesta sijainnista tulisi käydä keskustelua vieruskuntien kanssa (huomioiden myös esim. kuntoutuksen järjestäminen, henkilöstön saatavuus)

3 Kuvantamispalveluiden järjestäminen

- Kuvantamispalveluiden volyymit ovat matalat, minkä johdosta palvelutuotanto yksin Ruovedellä ei välttämättä ole kustannustehokkainta
- Kuvantamista on jo nyt tuotettu ruovesiläisille Virroilla asiakastyytyvyyden madaltumatta
- Keskustelua palvelun järjestämisestä tulevaisuudessa yhdessä Pohjois-Pirkanmaan kuntien kanssa on hyvä käydä

4 Sosiaalipalveluiden järjestäminen

- Sosiaalipalveluissa yhteistyö kuntien välillä on tunnustettu kannattavaksi mm. henkilöstön näkökulmasta
- Keskustelua palvelun järjestämisestä tulevaisuudessa yhdessä Pohjois-Pirkanmaan kuntien kanssa on hyvä käydä

5 Perhepalveluiden järjestäminen

- Sote-uudistuksella tavoitellaan Pirkanmaalle yhtenäistä, maakunnallista perhekeskustoimintamallia
- Syntyvyyden laskiessa ja väestön pienentyessä Pohjois-Pirkanmaan kuntien on hyvä käydä keskustelua toiminnan järjestämisestä yhdessä esim. neuvola-palveluiden osalta

Hyvinvointialueen kanssa tulisi edistää keskusteluita mm. palvelutuotannon kehittämistä, erikoissairaanhoidon järjestämisestä ja hyte-toiminnasta

1

Henkilöstön osaamisen ja saatavuuden varmistaminen

- Osaavan henkilöstön saatavuus on tasokkaille palveluille ensiarvoisen tärkeää, mutta se on ollut alueella jo aikaisemminkin haastavaa
- Hyvinvointialueen kanssa keskustelua tulisi käydä tavoista, joilla henkilöstön saatavuus saadaan turvattua tulevaisuudessa

2

Digipalveluiden ja muun palvelutuotannon kehittäminen

- Digipalveluilla voidaan osaltaan korvata, tukea ja täydentää alueen palveluverkkoa
- Digipalveluiden kehittäminen vaatii resursseja, joita pienillä kunnilla ei välttämättä ole - hyvinvointialuetasoiset kehityshankkeet tulevat myös aikanaan kuntien käyttöön, jolloin Ruoveden kannattaa aktiivisesti edistää kehitystoimintaa hyvinvointialueella (sama koskee myös muita palvelutuotannon kehittämishankkeita, esim. pikapoli)

3

Erikoissairaanhoidon palveluiden tuominen alueelle

- Tietyissä erikoissairaanhoidon palveluissa, palvelun hyvä saavutettavuus on etu (esim. geriatria)
- Hyvinvointialueen kanssa keskustelua tulisi käydä erikoissairaanhoidon jalkauttamisesta Ruovedelle / Pohjois-Pirkanmaalle tarpeen mukaan

4

Hyte-toiminnan edistäminen

- Suunnitelmallinen ja laadukas hyte-toiminta on tärkeää Ruoveden väestön terveyden ylläpitämisessä ja edistämisessä, ja sen järjestämisvastuu jää kunnalle hyvinvointialueiden käynnistäessä toimintansa
- Hyvinvointialueen kanssa keskustelua tulisi käydä siitä, miten kunnan hyte-toiminnalla voitaisiin mahdollisimman vaikuttavasti tukea hyvinvointialueen toimia

5

Pohjois-Pirkanmaan rooli erikoissairaanhoidon kehittämisessä

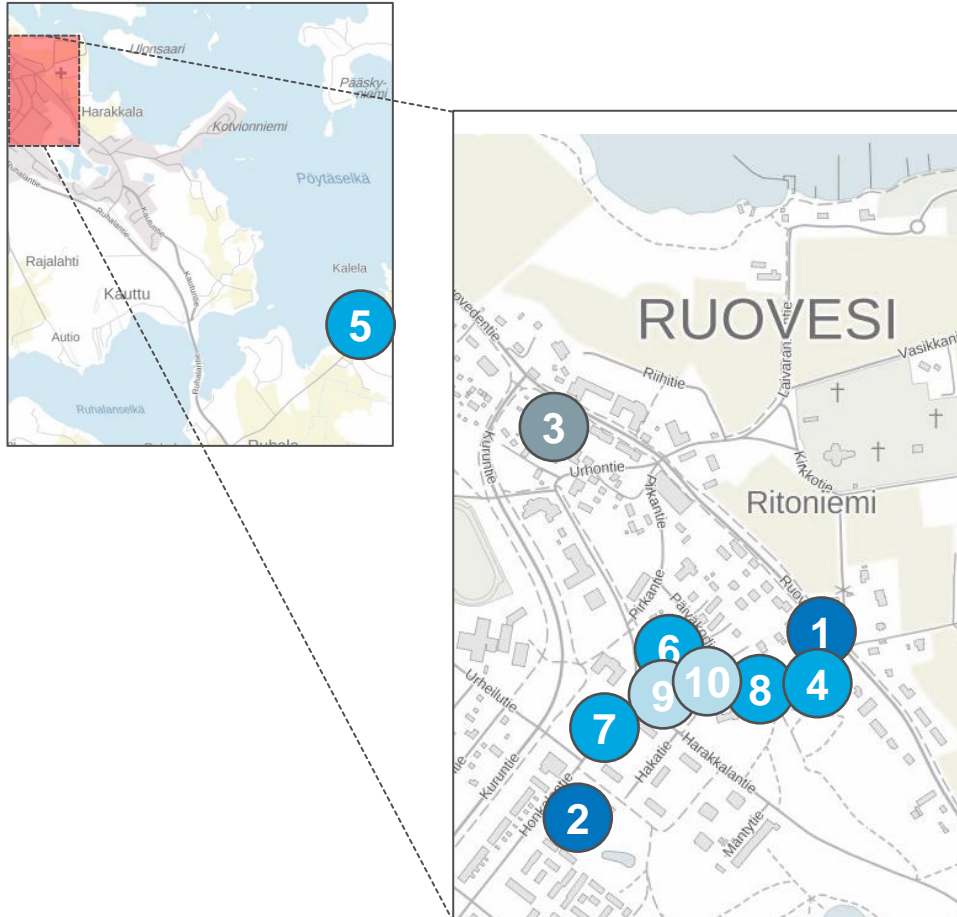
- Pohjois-Pirkanmaa koostuu pienistä kunnista, eikä niiden juridinen valta välttämättä ole suuri - Pohjois-Pirkanmaa tulee kuitenkin huomioida yhtäläillä ESH:n kehittämisessä
- Hyvinvointialueen kanssa tulisi käydä keskustelua, mitkä ovat ESH:n kehittämisen lähtökohdat alueella ja miten kunnat osallistetaan siihen

Sisällysluettelo

- 1 Selvityksen tausta, tavoitteet ja yhteenveto
- 2 Sote-uudistuksen vaikutukset palvelujen järjestämiseen
- 3 Ruoveden sote-palvelujen nykytila ja palvelutarpeen ennustettu kehitys
- 4 Ruoveden tavoitteet tulevaisuuden sote-palveluille
- 5 Ruoveden nykyiset sote-kiinteistöt ja sote-uudistuksen tuomat vaikutukset**
- 6 Liitteet

Sosiaali- ja terveystalvelujen toimipisteet sijaitsevat pääasiassa Ruoveden keskustassa

Ruoveden sote-palveluiden nykyiset toimipisteet

1	Terveysasema	2	Kuntoutuspalvelut
<ul style="list-style-type: none"> Lääkärin ja hoitajan vastaanotto Kliiniset tukipalvelut: Laboratorio, Röntgen Suun terveydenhuolto Neuvolat Mielenterveys- ja päihdeyksikkö Vuodeosasto 		<ul style="list-style-type: none"> Fysioterapian vastaanotto Apuvälinelainaus 	
Sosiaalitoimisto			
<ul style="list-style-type: none"> Asiakasohjaus Aikuissosiaalityö Perhepalvelut (sos. -ohjaus ja -työ) Perhetyö 		<ul style="list-style-type: none"> Lapsiperheiden kotipalvelut Lastenvalvoja Lastensuojelu 	
4	Harjukoti Ikääntyneiden asumispalvelut	5	Kotiranta Ikääntyneiden asumispalvelut
<ul style="list-style-type: none"> Pitkäaikaista laitoshoidoa Tehostettua palveluasumista Kuntouttava päivätoiminta 		<ul style="list-style-type: none"> Pitkäaikaista laitoshoidoa Tehostettua palveluasumista 	
6	Ryhmäkoti Majakka Ikääntyneiden asumispalvelut	7	Attendo Armas Ikääntyneiden asumispalvelut
<ul style="list-style-type: none"> Tehostettua palveluasumista keskivaikeasti ja vaikeasti muistisairaille 		<ul style="list-style-type: none"> Pitkäaikaista laitoshoidoa 	
8	Kotihoito Ikääntyneiden asumispalvelut		
<ul style="list-style-type: none"> Kotihoiton toimisto 			
9	Ruhalankoti Kehitysvammaisten henk. asumisp.	10	Honkalakoti Kehitysvammaisten henk. työ- ja päivät.
<ul style="list-style-type: none"> Autettua asumista Tuettua asumista 		<ul style="list-style-type: none"> Työ- ja päivätoiminta 	

Vastaanottopalveluita tarjotaan kolmessa toimipisteessä Ruovedellä – terveysasemalla, sosiaalitoimistossa ja kuntoutuspalveluiden yksikössä

Ruoveden palveluverkon toimipisteet ja niissä tarjotut palvelut (1/2)

Toimipiste	Osoite	Palvelut	Kapasiteetti	Kiinteistön omistaja	Huomiot
1 Terveysasema	Ruovedentie 56	<ul style="list-style-type: none"> Lääkärin ja hoitajan vastaanotto Laboratorio (Fimlab) Röntgen Suun terveydenhuolto Neuvolat Mielenterveys- ja päihdeyksikkö Vuodeosasto 	<ul style="list-style-type: none"> - - - - - - 18 potilaspaikkaa 	Ruoveden kunta	• -
4 Harjukoti	Ruovedentie 56	<ul style="list-style-type: none"> Ikääntyneiden asumispalvelut 	<ul style="list-style-type: none"> 15 pitkäaikaista laitoshoidon paikkaa 13 tehpa* paikkaa 3 intervallipaikkaa 	Ruoveden kunta	• Terveysaseman 2 krs.
2 Kuntoutuspalvelut	Honkalantie 15	<ul style="list-style-type: none"> Fysioterapia Apuvälinelainaus 	<ul style="list-style-type: none"> - - 	Honkakoti Ry	
3 Sosiaalitoimisto	Ruovedentie 30	<ul style="list-style-type: none"> Asiakasohjaus Aikuissosiaalityö Perhepalvelut (sos. -ohjaus ja -työ) Perhetyö Lapsiperheiden kotipalvelut Lastenvalvoja Lastensuojelu 	<ul style="list-style-type: none"> - - - - - - - 	Ruoveden kunta	

*Tehostettu palveluasuminen
Lähde: Ruoveden kunta, Keiturin Sote Oy

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden palveluita ostetaan Ruovedellä erityisesti Honkalakoti ry:ltä

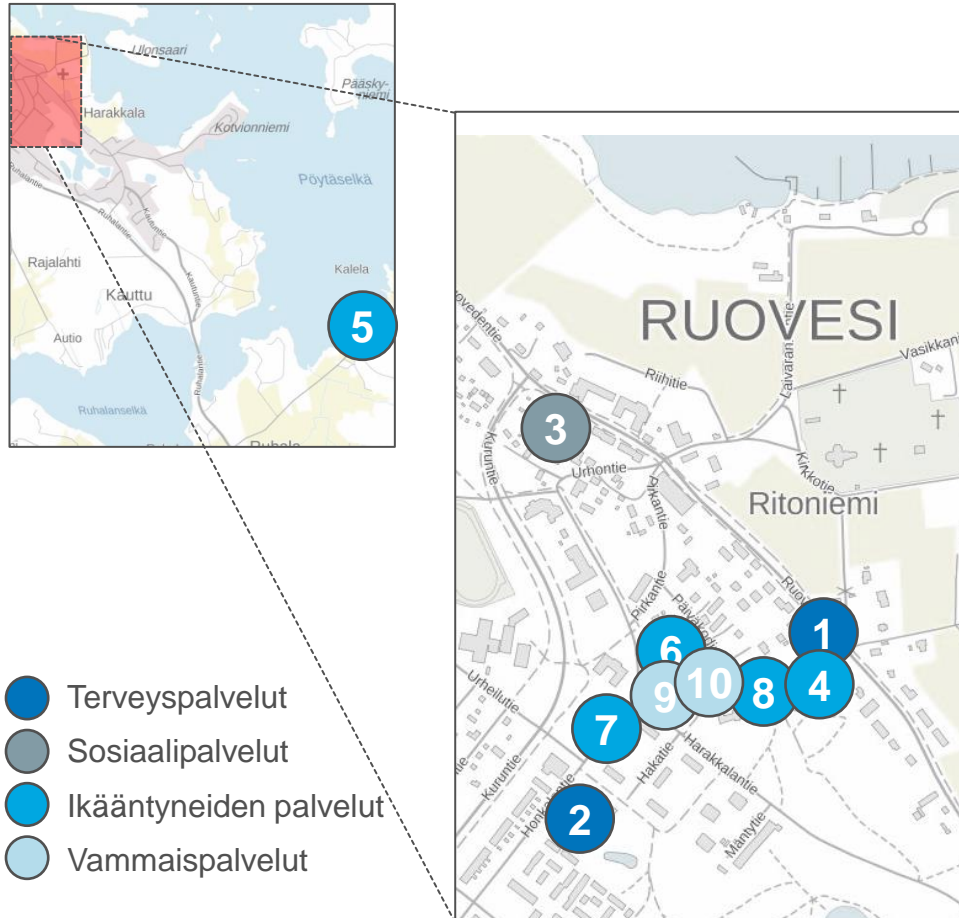
Ruoveden palveluverkon toimipisteet ja niissä tarjotut palvelut (2/2)

Toimipiste	Osoite	Palvelut	Kapasiteetti	Kiinteistön omistaja	Huomiot
5 Kotiranta	Pöytäniementie 175	• Ikääntyneiden asumispalvelut	• 19 pitkäaikaista laitoshoidon paikkaa • 20 tehta* paikkaa	Ruoveden kunta	
7 Armas	Honkalantie 10	• Ikääntyneiden asumispalvelut	• 30 asiakaspaikkaa	Attendo Suomi Oy	• Valmistunut 2017 ja ollut siitä asti ilman asiakkaita • Nyt vuokrattuna Ruoveden kunnalle
8 Kotihoito	Päiväkodintie 4	• Kotihoidon toimisto	• -	Ruoveden kunta	
6 Majakka	Honkalantie 7	• Ikääntyneiden asumispalvelut • Kuntouttava päivätoiminta	• 13 paikkaa • -	Honkakoti Ry	
9 Ruhalankoti	Honkalantie 7 K	• Kehitysvammaisten henkilöiden asumispalvelut	• 12 autettua asumispaikkaa • 1 tukiasunto	Honkakoti Ry	
10 Honkalakoti	Honkalantie 7	• Kehitysvammaisten henkilöiden työ- ja päivätoiminta	• -	Honkakoti Ry	

*Tehostettu palveluasuminen
Lähde: Ruoveden kunta, Keiturin Sote Oy

Hyvinvointialueiden perustaminen ja mahdolliset muutokset palveluverkossa tulevat vaikuttamaan myös Ruoveden sote-kiinteistöihin

Ruoveden sote-palveluiden nykyiset toimipisteet

Hyvinvointialueiden perustamisen ja palveluverkon muutosten vaikutukset sote-kiinteistöihin

- Tulevaisuudessa hyvinvointialue vastaa palveluiden verkostosta
- Hyvinvointialueiden käynnistymisen jälkeisenä **siirtymä kautena 2023-2025, hyvinvointialueilla on velvollisuus vuokrata kuntien sote-kiinteistöt (3v + 1v optio)**
 - Vuokrataso kuntien ja hyvinvointialueiden välisissä uusissa vuokrasopimuksissa määräytyy valtioneuvoston asetuksen mukaisesti
 - Kuntien sote-toimitiloista sairaanhoitopiirien, kehitysvammapiirien ja kolmansien tahojen kanssa tekemät vuokrasopimukset siirtyvät sellaisenaan
- **Siirtymäkauden jälkeen kuntien on yhtiötettävä omistamansa sote-kiinteistöt, eikä hyvinvointialueella ole velvollisuutta käyttää niitä**
- Kunnat voivat ennen tehtävien siirtoa hyvinvointialueille vapaasti myydä sote-kiinteistöjään ja järjestellä uudelleen palveluverkkoaan

Tarve sote-kiinteistöille tulee tulevaisuudessa vähenemään

	Muutos	Vaikutus kiinteistöihin
Vastaanotto- palvelut ja vuodeosasto	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Vastaanottopalvelujen kysynnän ennustetaan muuttuvan tulevaisuudessa väestön ikääntymisen ja pienenemisen johdosta • Vuodeosastohoidossa kansallisena trendinä on avohoidon lisääntyminen ja vuodeosastohoidon tarpeen vähentyminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Keskeisenä muutoksena on vuodeosaston mahdollinen siirtyminen toisaalle - Tällöin nykyisen vuodeosaston tilojen mahdollista uutta käyttötarkoitusta tulee miettiä • Vastaanottopalveluiden osittainen sähköistyminen myös osaltaan vähentää/ muuttaa fyysisten tilojen tarvetta
Työikäisten palvelut	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Väestön pienenemisen ennustetaan laskevan työikäisten palveluiden kysyntää • MTP-palveluissa on ollut kuitenkin kansallisesti havaittavissa kasvua viime vuosina*; ja mm. Covid-19-pandemia on entisestään vaikuttanut ihmisten mielenterveyteen 	<ul style="list-style-type: none"> • Palveluita tullaan tulevaisuudessa mahdollisesti keskittämään ja osittain tarjoamaan sähköisinä palveluina • Muutosten myötä fyysisten tilojen tarve tulee vähentymään / muuttumaan
Ikääntyneiden palvelut	<ul style="list-style-type: none"> ➡ Ikääntyneiden osuus väestössä kasvaa, minkä ennustetaan lisäävän ikääntyneiden palveluiden kysyntää tulevaisuudessa • Kansallisena trendinä ikääntyneiden palveluissa on, että palveluiden painopiste siirtyy mm. kevyempiin asumispalveluihin, ja että ikääntyneet henkilöt voivat asua kotona sekä saavat sinne tarvitsemansa palvelut 	<ul style="list-style-type: none"> • Mitä pidempään ikääntyneille pystyttäisiin mahdollistamaan kotona asuminen, sitä vähemmän palveluasumisen paikkoja tulevaisuudessa tarvittaisiin • Paikkojen kunto ja viihtyvyys ovat mm. asioita, joihin tulee asukkaiden elämänlaadun vuoksi panostaa
Perheiden palvelut	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Väestön ikääntymisen ja pienenemisen ennustetaan laskevan perheiden palveluiden kysyntää, etenkin neuvolapalveluissa • Kansallisesti perheiden palveluissa mm. lastensuojeluilmoitusten trendi on ollut kasvava* 	<ul style="list-style-type: none"> • Myös perhepalveluita voitaisiin mahdollisesti keskittää ja tarjota osittain sähköisinä palveluina • Muutosten myötä fyysisten tilojen tarve tulee vähentymään / muuttumaan
Vammaisten henkilöiden palvelut	<ul style="list-style-type: none"> ➔ Vammaisten henkilöiden palveluissa kysynnän ennustetaan laskevan tulevaisuudessa väestön pienenemisen johdosta 	<ul style="list-style-type: none"> • Vammaisten palvelut vaativat korkeaa ammattitaitoa, ja palveluita tullaan mahdollisesti keskittämään Ruoveden ulkopuolelle • Tarve kiinteistöille tulee riippumaan Ruovedelle jäävistä lähituotantona tuotettavista palveluista

*Tätä trendiä ei ole selvityksen ennusteissa huomioitu
Lähde: Asiantuntijahaastattelut, Työpajatyöskentely, NHG Analyysi

Sisällysluettelo

- 1 Selvityksen tausta, tavoitteet ja yhteenveto
- 2 Sote-uudistuksen vaikutukset palvelujen järjestämiseen
- 3 Ruoveden sote-palvelujen nykytila ja palvelutarpeen ennustettu kehitys
- 4 Ruoveden tavoitteet tulevaisuuden sote-palveluille
- 5 Ruoveden nykyiset sote-kiinteistöt ja sote-uudistuksen tuomat vaikutukset
- 6 Liitteet**

Sote-palveluita voidaan kehittää uusilla toimintamalleilla

Esimerkkejä toimintamalleista palvelutuotannon kehittämiseksi

		Vastaanotto- palvelut ja vuodeosasto	Työkäisten palvelut	Perheiden palvelut	Ikäntyneiden palvelut	Vammaisten henkilöiden palvelut
Asiakkuuk. hallinta	Keskitetty neuvonta ja asiakasohjaus			✓	✓	✓
	Asiakkaiden ja asiakkuuksien segmentointi	✓				
	Moniammatillisen tiimityön kehittäminen		✓	✓	✓	✓
Palvelutuotannon kehittäminen	Laajennetut aukioloajat	✓	✓	✓		
	Kotiin vietävät palvelut (esim. kotisairaala, kotikuntoutus)	✓	✓		✓	
	Walk-in pikapolitoiminta	✓				
	STH:n kerralla kuntoon –malli	✓				
	Fysioterapeutin suoravastaanotto	✓				
Digitalisaatio	Sähköinen asiointi (esim. yhteydenotto, omaolo)	✓	✓	✓		
	Etävastaanotto	✓	✓	✓		
	Etähoiva				✓	
	Sähköinen perhekeskus			✓		

Tausta: toimintamallien tarkempi kuvaus

Esimerkkejä toimintamalleista palvelutuotannon kehittämiseksi

Asiakkuuksien hallinta	Keskitetty neuvonta ja asiakasohjaus	<i>Keskitetyn yksikkö, jonka tavoitteena on ohjata asiakas oikeiden palveluiden pariin huomioiden kokonaisvaltaisesti hänen palvelutarpeensa ja –tavoitteensa</i>
	Asiakkaiden ja asiakkuuksien segmentointi	<i>Asiakkaiden ja asiakkuuksien ”ryhmittely” palveluiden tarkoituksenmukaisuuden kohdentamiseksi, esim: → Satunnaisen hoidon tarpeessa olevat, painopisteenä hoidon nopea saatavuus (episodiasiakkuudet) → pitkäaikaisen hoidon tarpeessa olevat, painopisteenä hoidon jatkuvuus (pitkäaikaissairaudet, monipalveluasiakkuudet).</i>
	Moniammatillisen tiimityön kehittäminen	<i>Kootaan yhteen eri palveluiden sote-asiantuntijoita moniammatillisiin tiimeihin, jotka pohtivat yhdessä potilaan hoitoa, hoitoprosessia tai potilasryhmien palvelutarvetta kokonaisvaltaisesti</i>
Palvelutuotannon kehittäminen	Laajennetut aukioloajat	<i>Toimintojen aukioloaikoja laajennetaan kokonaisuudessaan tai yksittäisinä päivinä (esim. klo 18 asti tai lauantait) palvelun saatavuuden parantamiseksi</i>
	Kotiin vietävät palvelut (esim. kotisairaala, kotikuntoutus)	<i>Kehitetään kotiin vietäviä palveluita, esim kotisairaalatoimintaa</i>
	Walk-in pikapolitoiminta	<i>Luodaan toimintamalli tarjoamaan esim. kiireellistä sairaanhoitoa ajanvarauksella niissä tilanteissa, joissa ei tarvita päivystyshoitoa. Tavoitteena on nopeuttaa potilaiden arviointia ja sujuvoittaa hoitoon ohjaamista</i>
	STH:n kerralla kuntoon –malli	<i>Kaikki asiakkaan tarvitsemat toimenpiteet suoritetaan yhdellä kertaa pidemmällä / liukuvalla vastaanotolla</i>
Digitalisaatio	Fysioterapeutin suoravastaanotto	<i>Asiakkaat voivat varata ajan suoraan fysioterapeutin vastaanotolle ilman ylimääräisiä välikäsiä</i>
	Sähköinen asiointi (esim. yhteydenotto, omaolo)	<i>Sähköisen alustan esim. mobiilin kautta toimiva asiointijärjestelmä, jonka kautta voi esimerkiksi varata, tarkistaa tai perua aikoja, tutkia omia terveystietojaan tai pyytää apua chatissa</i>
	Etävastaanotto	<i>Vastaanottojen toteutus etänä, esim. puhelin- ja videovastaanottoina</i>
	Etähoiva	<i>Kotihoidon rutiininomaisten käyntien toteutus etänä, esim. videoyhteydellä</i>
	Sähköinen perhekeskus	<i>Asiointiportaali ja tietopankki, josta löytyy kootusti perheiden, nuorten ja lasten asiointiin liittyen ajankohtaista tietoa, yhteisiä kasallisia sähköisiä palveluita sekä ohjauksia alueellisiin palveluihin</i>

Antti Alho
Senior Partner
+358 40 534 6658
antti.alho@nhg.fi

Henry Pesonen
Senior Manager
+358 50 5300 548
henry.pesonen@nhg.fi

Heini Rauhamaa
Projektipäällikkö
+358 50 542 8899
heini.rauhamaa@nhg.fi